

مقدمه

آشنایی با فن و هنر فلزکاری در تحقیقات و پژوهش‌های علمی باستان‌شناسی اهمیت فراوانی دارد. یکی از مهم‌ترین علل آن این است که فلزات جزء اسناد و مدارکی هستند که همواره می‌توانند از لحاظ هنری، مردم‌شناسی و باستان‌شناسی مورد توجه قرار گیرند. پیشینه این درس در دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی کشور به خصوص در دانشگاه تهران بیانگر آن است که در طول این سال‌ها غالب منابع درسی این درس را جزوه تشکیل می‌داد. این امر موجب شده بود تا همواره خلأ تدوین کتابی در زمینه فلزکاری احساس شود. گروه پژوهشی باستان‌شناسی سازمان «سمت» در راستای تحقق اهداف آموزشی و علمی خود در صدد تألیف اثری در این زمینه برآمد تا بتواند پاسخگوی نیازهای علمی دانشجویان رشته‌های مختلف خصوصاً باستان‌شناسی باشد. از آنجا که تاکنون کتاب جامعی برای استفاده استادان و دانشجویان در این زمینه به زیور طبع آراسته نشده بود نیاز به چاپ اثری در این زمینه ضروری‌تر می‌نمود.

اثر حاضر حاصل تلاش چندساله‌ای است که با عنوان فن و هنر فلزکاری در ایران در اختیار دانشجویان قرار گرفته است. مؤلف کوشیده است دانشجویان را با پیشینه و تاریخچه فلزکاری از زمان تشکیل آن در پوسته زمین تا ادوار مختلف (دوران پیش از تاریخ، دوران تاریخی و دوره اسلامی)، عناصر، انواع فلزات، چگونگی استخراج از دوران باستان، مراکز ذوب فلز در ایران و اهمیت کشف آن در تحقیقات باستان‌شناسی آشنا سازد. توجه به ویژگی‌های هنری تولیدات فلزی در هر دوره، ارتباط با نحوه زندگی اقوام ساکن در فلات ایران از لحاظ موقعیت جغرافیایی، وضعیت اجتماعی و اقتصادی از شاخص‌های موضوعات طبقه‌بندی شده در این کتاب هستند. همچنین سعی شده است متناسب با جایگاه یک کتاب درسی از تصاویر مناسب استفاده شود. بی‌گمان سختی‌ها و دشواری‌های نگارش کتابی در این حوزه برای دانشجویان بر اهل نظر پوشیده نیست. امید است صاحب‌نظران بذل محبت کنند و با یادآوری کاستی‌ها و ارائه دیدگاه‌های ارشادی خویش

ما را در رفع نقایص کتاب در چاپ‌های بعدی یاری رسانند. در خاتمه از آقای تورج رهبر گنجه به خاطر همکاری‌های فراوان سپاسگزارم. امید که این اثر مورد اقبال و توجه دانشجویان، به ویژه دانشجویان رشته‌های باستان‌شناسی، قرار گیرد.

فائق توحیدی